

UCHWAŁA Nr ... / .. / 2025

**Rady Powiatu Nizańskiego
z dnia 2025 r.**

w sprawie uchwalenia Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Nizańskim na lata 2025 - 2030

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 4 i pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673)

Rada Powiatu Nizańskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Nizańskim na lata 2025 - 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Traci moc uchwała Nr XXXVI/239/2021 Rady Powiatu Nizańskiego z dnia 27 października 2021 r. w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Nizańskim na lata 2021 – 2026.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Nizańskiego i Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Arkadiusz Owczarek
radca prawny
KL-1263

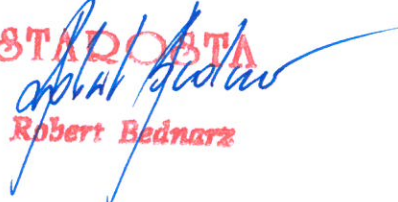
Uzasadnienie

do Uchwały Rady Powiatu Nizańskiego w sprawie uchwalenia Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Nizańskim na lata 2025 - 2030

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej powiat zobowiązany jest do opracowania i realizacji Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Kierując się przytoczonym zapisem ustawy i dobrem ofiar przemocy domowej został opracowany Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Nizańskim na lata 2025-2030. Program stanowi załącznik do uchwały.

Biorąc powyższe pod uwagę konieczne jest podjęcie przez Radę Powiatu stosownej Uchwały.

STAROSTA

Robert Bednarek

*Załącznik do uchwały nr/2025
Rady Powiatu Nizańskiego z dnia2025 r.*

**Powiatowy program przeciwdziałania przemocy
domowej oraz ochrony osób doznających przemocy
domowej
w Powiecie Nizańskim
na lata 2025 - 2030**

OPRACOWANIE:
*Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku
Nisko, 2025 r.*

Spis treści:

I.	Wstęp	4
II.	Akty prawne	6
III.	Zadania powiatu w przeciwdziałaniu przemocy domowej	8
IV.	Diagnoza zjawiska przemocy domowej w powiecie nizzańskim	9
V.	Adresaci programu	14
VI.	Cele, działania, realizatorzy, terminy i wskaźniki realizacji programu	16
VII.	Ryzyko przy realizacji programu	21
VIII.	Realizatorzy programu	21
IX.	Źródło finansowania programu	22
X.	Miejsce i czas realizacji programu	22
XI.	Monitoring i ewaluacja	22

I. Wstęp

Zjawisko przemocy domowej od kilku lat w Polsce traktowane jest jako ważny problem społeczny. O przemocy pomiędzy małżonkami, partnerami, przemocy dorosłych wobec dzieci własnych lub partnera i wobec pozostających pod ich opieką krewnych w podeszłym wieku lub niepełnosprawnych, a także przemocy dzieci wobec rodziców świadczą liczne badania, publikacje, donoszą o nich także codzienne media. Relacje o takich zdarzeniach wpłynęły na wzrost społecznej świadomości i zmusiły do przyjęcia do wiadomości faktu, że we współczesnym społeczeństwie przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym. Należy tu dodać, że nieprawdziwy okazał się obraz domu rodzinnego jako miejsca spokojnego i wolnego od przemocy.

Istotnym warunkiem zwalczania zjawiska przemocy, a szczególnie przemocy domowej jest zrozumienie jego genezy, znajomość form, jakie przemoc przyjmuje i wpływu, jaki wywiera na życie nie tylko samych ofiar, ale również ich dzieci i całego społeczeństwa. Nie można tu pominąć faktu, że przemoc domowa nie jest neutralna ze względu na płeć. Najczęściej jednak identyfikowanymi ofiarami przemocy domowej są kobiety i dzieci.

Zjawisko przemocy domowej jest trudne do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą domową wskazują, że jest to jeden ze szczególnie dotkliwych problemów naszego społeczeństwa. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze przygotowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania.

Art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2024, poz. 1673) określa przemoc jako „umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,

- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Za osobę doznającą przemocy domowej ww. ustawa uznaje:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
 - c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
 - d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletniego
- wobec których jest stosowana przemoc domowa;

Za osobę stosującą przemoc domową ustawa uznaje pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej precyzuje działania, których realizacja ma zwiększyć skuteczność przeciwdziałania przemocy domowej i takie działania skierowane do mieszkańców powiatu nizańskiego przedstawia Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w powiecie Nizańskim na lata 2025-2030 opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku. Program został opracowany na podstawie diagnozy występowania zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu nizańskiego a także Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Misją Programu jest skuteczna pomoc osobom dotkniętym przemocą domową. Program realizowany będzie w zakresie czterech obszarów: profilaktyka i edukacja społeczna, ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową, oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową, podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

II. Akty prawne.

Najważniejszym dokumentem w ustawodawstwie polskim, ustanawiającym podstawowe prawa człowieka jest **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku** (Dz. U. 1997, Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Rozdział drugi zatytułowany *Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela* reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne. *Konstytucja* przyznaje każdemu prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Kolejnym dokumentem regulującym działania dotyczące przemocy w rodzinie jest **ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (t. j. Dz. U. 2024 r., poz. 1673). Definiuje ona pojęcie przemocy domowej, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec sprawców przemocy. Na samorząd województwa ustawa nakłada obowiązek inspirowania i promowania nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, organizowania szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, a także opracowywania programów ochrony ofiar przemocy domowej oraz ramowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. W związku z tym, iż przemoc występuje bardzo często w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym, kwestie jej dotyczące reguluje również **ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (Dz. U. 2021 r. poz. 41 z późn. zm.). Jako jeden ze sposobów przeciwdziałania alkoholizmowi przedstawia przeciwdziałanie przemocy domowej. Nakłada ona na samorząd gminny obowiązek udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe – pomocy

psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą domową.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.) także określa kompetencje jednostek pracowników pomocy społecznej, których zadaniem jest udzielanie wszelkiej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej. Przemoc domowa jest jednym z powodów przyznawania pomocy społecznej. Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej będzie ponadto realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- *ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809),*
- *ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. 2024 r. poz. 145 z późn. zm.),*
- *ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2024 r. poz. 750 z późn. zm.),*
- *ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. 2024 r. poz. 17 późn. zm.),*
- *ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. 2025 r. poz. 46),*
- *ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566 z późn. zm.),*
- *ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.),*
- *ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.),*
- *ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.),*
- *ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673 z późn. zm.),*
- *ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),*
- *ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 41 z późn. zm.),*

- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 t. w sprawie Procedury „Niebieska Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870),*
- *Uchwałę Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 (M.P. z 2023 r. poz. 1232);*
- *Uchwałę Nr LXXI/1226/24 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 lutego 2024 r. w sprawie uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030”.*

Według polskiego prawa **przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu**. Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuraturę lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną. Także osoby, które pełnią w ramach swoich obowiązków zadania służbowe mają obowiązek powiadomienia policji lub prokuratury w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny, domostwa. W takich przypadkach prowadzenie postępowania karnego jest niezależne od wniosku i woli osoby pokrzywdzonej.

Z jednej strony obowiązek zawiadomienia obciąża każdą osobę, która uzyskała informację o popełnionym przestępstwie, z drugiej nie wykonanie tego obowiązku może spotkać się z sankcją moralną i potępieniem społecznym, ale nie jest zagrożone sankcją karną (jest to tzw. społeczny obowiązek zawiadomienia o przestępstwie).

III. Zadania powiatu w przeciwdziałaniu przemocy domowej

Do zadań powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy,

zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej,
- 5) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- 6) opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- 7) opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- 8) wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 6 i 7 oraz o ich ukończeniu.

IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w powiecie nizańskim

Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze powiatu, przeprowadzona została na podstawie liczby osób z terenu powiatu nizańskiego dotkniętych przemocą domową na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu, Komendy Powiatowej Policji w Nisku, Prokuratury Rejonowej w Nisku, Sądu Rejonowego w Nisku i Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem. Wskazane jest to obowiązującymi przepisami prawa, które określają sposób postępowania instytucji i służb w przypadku występowania przemocy domowej, a w szczególności dotyczącymi:

- 1) procedury „Niebieskiej Karty” - w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy następuje wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” i przekazanie informacji o podjętych działaniach zespołowi interdyscyplinarnemu, który m.in. diagnozuje problem przemocy domowej na terenie gminy, a jego obsługę zapewnia ośrodek pomocy społecznej;

- 2) działań policji - kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.

Powiat Nizański tworzy 7 gmin, w tym 3 gminy miejsko-wiejskie (Nisko, Rudnik nad Sanem i Ulanów) i 4 gminy wiejskie (Harasiuki, Jarocin, Jeżowe i Krzeszów). W każdej z gmin organizowana jest pomoc dla osób dotkniętych przemocą domową w ośrodkach pomocy społecznej.

Zjawisko przemocy domowej występuje z różnym nasileniem w poszczególnych gminach naszego powiatu. Skalę zjawiska przemocy w rodzinie w poszczególnych gminach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Liczba sprawców i ofiar przemocy w latach 2021-2023.

	Gmina Nisko	Gmina Rudnik nad Sanem	Gmina Ulanów	Gmina Jarocin	Gmina Jeżowe	Gmina Harasiuki	Gmina Krzeszów
2021 r.							
liczba sprawców przemocy	45	54	24	14	31	11	6
liczba ofiar przemocy w tym;							
osoby starsze	0	13	5	3	6	2	1
osoby niepełnosprawne	0	9	0	3	0	0	2
dzieci	33	49	22	2	42	0	0
2022 r.							
liczba sprawców przemocy	69	53	21	16	23	18	16
liczba ofiar przemocy w tym;							
osoby starsze	2	18	4	3	1	2	5
osoby niepełnosprawne	0	11	2	3	1	0	1
dzieci	57	48	13	0	33	0	6
2023 r.							
liczba sprawców przemocy	56	34	29	14	23	7	16
liczba ofiar przemocy w tym;							
osoby starsze	0	10	6	2	4	1	4
osoby niepełnosprawne	0	10	2	0	1	1	3
dzieci	4	37	25	13	35	0	3

Źródło: dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Nizańskiego.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą domową odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. Procedura obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Tabela poniżej przedstawia liczbę wypełnionych Niebieskich Kart w poszczególnych ośrodkach pomocy społecznej w latach 2021 - 2023.

Tabela 2. Liczba Niebieskich Kart.

Nazwa gminy	Liczba wypełnionych Niebieskich Kart		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Nisko	45	69	66
Rudnik nad Sanem	28	22	35
Ulanów	24	21	29
Jarocin	14	15	12
Krzeszów	7	20	22
Harasiuki	10	15	5
Jeżowe	27	11	23
Razem:	155	173	192

Źródło: dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Nizańskiego.

Tabela poniżej przedstawia liczbę wypełnionych Niebieskich Kart w poszczególnych latach przez Policję.

Tabela 3. Liczba Niebieskich Kart.

Liczba wypełnionych Niebieskich Kart w latach 2021 - 2023			
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Teren miejski	60	59	51
Teren wiejski	109	120	105
Razem:	169	179	156

Źródło: dane z KPP w Nisku.

Tabela poniżej przedstawia liczbę wszczętych postępowań w związku z przemocą domową w poszczególnych latach przez Prokuraturę.

Tabela 4. Liczba wszczętych postępowań w związku z przemocą domową.

Liczba wszczętych postępowań w związku z przemocą domową w latach 2021 - 2023		
2021 r.	2022 r.	2023 r.
71	71	59

Źródło: dane z Prokuratury Rejonowej KPP w Nisku.

Na terenie każdej gminy zostały powołane zespoły interdyscyplinarne. W skład zespołu interdyscyplinarnego obligatoryjnie wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i kuratorzy sądowi. W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą także wchodzić prokuratorzy i przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zadaniem Zespołu jest kompleksowe zajmowanie się rodzinami oraz monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, poinformowanie o tym odpowiednich służb.

Tabela poniżej przedstawia liczbę osób objętych pomocą przez Zespoły Interdyscyplinarne (grupy robocze) w poszczególnych gminach w latach 2021 - 2023.

Tabela 5. Liczba osób objętych pomocą przez zespoły interdyscyplinarne.

Nazwa gminy	Liczba osób objętych pomocą przez Zespół Interdyscyplinarny		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Nisko	196	217	305
Rudnik nad Sanem	123	132	82
Ulanów	33	65	23
Jarocin	17	16	17
Krzeszów	6	23	20
Harasiuki	24	31	5
Jeżowe	79	56	58

Źródło: dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Nizańskiego dot. zespołów interdyscyplinarnych.

Analizując powyższe dane największą liczbę ofiar przemocy notuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nisku. Tendencję wzrostową ma Miasto i Gmina Ulanów, Gminy Jarocin, Krzeszów. Natomiast Gminy Jeżowe i Harasiuki

mają tendencje spadkową tego zjawiska. Liczną grupę stanowią również dzieci. Można zauważyć także, że przemoc w małym stopniu dotyka osoby niepełnosprawne i starsze.

Tabela 5 zawiera dane liczbowe przekazane przez zespoły interdyscyplinarne z miast i gmin Powiatu Niżańskiego i obrazują one liczbę wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” przez podmioty do tego upoważnione oraz liczbę osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej.

Z powyższych danych wynika, że liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” zwiększa się z każdym rokiem i wszczynana była w porównywalnej liczbie tak przez funkcjonariuszy Policji jak i przez ośrodki pomocy społecznej. Od kilku lat, co wynika też z danych ośrodków pomocy społecznej wzrasta liczba stosowania procedury Niebieskiej Karty lub utrzymuje się na zbliżonym poziomie w rodzinach dotkniętych przemocą. Oprócz przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i Policji, może być realizowana przez komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, pracowników oświaty i ochrony zdrowia w przypadku podejrzenia zaistnienia przemocy domowej. Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych kierują podopiecznych, u których stwierdzono fakt stosowania przemocy do zespołów interdyscyplinarnych. W wielu przypadkach zespoły te kierowały zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa do Sądu.

Tabela 6. Liczba przeprowadzonych interwencji.

Liczba przeprowadzonych interwencji w latach 2021 - 2023			
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba interwencji	7 412	6 612	4 843
w tym: przemoc domowa	853	722	654

Źródło: dane z KPP w Nisku.

Według danych przekazanych przez Powiatową Komendę Policji w Nisku w latach 2021 – 2023 wypełniono łącznie 504 formularzy „Niebieskiej Karty. Wśród osób pokrzywdzonych znaczącą część stanowiły osoby dorosłe, w głównie kobiety. Wśród małoletnich odnotowano 89 ofiar przemocy, niestety jest to tendencja zwyżkowa.

Tabela 7. Liczba osób, co do których zaistniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą domową.

Liczba osób, co do których zaistniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą domową w latach 2021 - 2023			
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
kobiety	151	150	116
mężczyźni	27	34	27
małoletni	16	18	55
Razem:	194	202	209

Źródło: dane z KPP w Nisku.

W latach 2021 – 2023 Sąd Rejonowy w Nisku prowadził 217 spraw odnośnie małoletnich o wydanie zarządzeń opiekuńczych oraz 160 spraw z wniosku Prokuratury Rejonowej w Nisku o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego. Natomiast Prokuratura Rejonowa w Nisku wszczyniała 201 postępowań w związku z przemocą domową.

W tym samym okresie Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielił schronienia w hostelu 13 osobom, w tym 5 dzieciom.

Jednym z rodzajów wsparcia dla osób stosujących przemoc domową jest program korekcyjno–edukacyjny realizowany w ubiegłych latach na terenie Powiatu Nizańskiego, który koncentrował się na pracy z osobami stosującymi przemoc domową, czyli na pracy nad zmianą zachowań przemocowych, prowadzących do powstrzymania osób stosujących przemoc do dalszego jej stosowaniem.

Tabela 8. Liczba uczestników programu korekcyjno–edukacyjnego realizowanego na terenie Powiatu Nizańskiego w latach 2021-2023.

Rok	Liczba osób, które przystąpiły do programu	Liczba osób, które ukończyły program
2021	6	5
2022	6	5
2023	6	5

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku.

V. Adresaci programu.

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji osób doznających przemocy jak i ochronie

osób i rodzin zagrożonych przemocą. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy domowej i zwalczać zachowania przemocowe, niezbędne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobom uwięzionym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz specjalistów, ich kwalifikacji i umiejętności. Program kierowany jest zatem zarówno do osób pomagających jak i do samych rodzin.

Program kierowany jest do:

- 1) ofiar przemocy domowej, w tym:
 - dzieci,
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - osób starszych,
 - osób niepełnosprawnych.
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,
- 5) społeczności lokalnej.

VI. Cele, działania, realizatorzy, terminy i wskaźniki realizacji programu

CEL GŁÓWNY: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie powiatu nizańskiego.				
I. Cel szczegółowy: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych				
I.p.	Działania	Realizatorzy, partnerzy	Termin i realizacji	Wskaźniki
1.	Zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy domowej na obszarze powiatu, ich bieżąca analiza i aktualizacja	PCPR, Starostwo Powiatowe, Ośrodki Pomocy Społecznej, Zespoły Interdyscyplinarne, Policja, Sąd, Prokuratura	rocznie, I/II kwartał	➤ liczba opracowanych diagnoz
2.	Organizowanie lokalnych kampanii społecznych/ konferencji/ wykładów/ seminariów/ spotkań otwartych	Starostwo Powiatowe, PCPR, inne jednostki organizacyjne Powiatu	2025-2030	➤ liczba wydarzeń
3.	Współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej	Starostwo Powiatowe, PCPR, kościoły i związki wyznaniowe	2025-2030	➤ liczba podmiotów zaangażowanych w działanie
4.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe	Starostwo Powiatowe, PCPR, organizacje pozarządowe	2025-2030	➤ liczba podmiotów zaangażowanych, liczba działań
5.	Uczestnictwo w krajowych i regionalnych kampaniach społecznych	Starostwo Powiatowe, PCPR, inne jednostki organizacyjne Powiatu, Ośrodki Pomocy Społecznej,	2025-2030	➤ liczba kampanii
6.	Publikowanie postów, artykułów, prowadzenie podstrony internetowej z informacjami nt. stereotypów, mechanizmów przemocy domowej, promujących metody wychowawcze bez użycia	PCPR	2025-2030	➤ liczba informacji, udostępnień, artykułów

	przemocy			
7.	Prowadzenie działań informacyjnych skierowanych do rodziców promujących prawidłowe metody wychowawcze	Starostwo powiatowe, PCPR, PPP, placówki oświatowe, DD	2025-2030	➤ liczba ulotek, plakatów, broszur
8.	Prowadzenie zajęć dla rodziców i opiekunów podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców (edukacyjnych, profilaktycznych)	Starostwo Powiatowe, PCPR, PPP, placówki oświatowe, DD	2025-2030	➤ liczba zajęć
9.	Prowadzenie zajęć dla dzieci (wychowawczych, informacyjno–edukacyjnych) w placówkach oświatowych i opiekuńczo - wychowawczych	Starostwo Powiatowe, PCPR, PPP, placówki oświatowe, DD	2025-2030	➤ liczba zajęć
II. Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.				
1.	Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, nieodpłatna pomoc prawna	Starostwo Powiatowe, PCPR,	2025-2030	➤ liczba usług, liczba osób korzystających
2.	Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy	Starostwo Powiatowe, PCPR, Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna, inne jednostki organizacyjne powiatu, Ośrodki Pomocy Społecznej, Zespoły Interdyscyplinarne, Policja, Sąd, Prokuratura, jednostki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, placówki opiekuńczo–wychowawcze,	2025-2030	➤ liczba podmiotów, liczba działań
3.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania wsparcia min.: pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej, socjalnej		2025-2030	➤ liczba udostępnionych informacji
4.	Upowszechnianie informacji o ogólnopolskich telefonach interwencyjno–informacyjnych		2025-2030	➤ liczba udostępnionych informacji
5.	Prowadzenie zajęć/grup wsparcia/spotkań edukacyjno–terapeutycznych indywidualnych i grupowych o tematyce zjawiska przemocy domowej kierowanych do osób doznających przemocy domowej	Starostwo Powiatowe, PCPR, inne jednostki organizacyjne powiatu, Ośrodki Pomocy Społecznej, Zespoły	2025-2030	➤ liczba zajęć, liczba osób korzystających

		Interdyscyplinarne		
6.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej schronienia poprzez rozbudowę sieci i poszerzenia oferty ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową, specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy domowej, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ośrodków interwencji kryzysowej, innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą domową	PCPR, Ośrodki Pomocy Społecznej, Policja,	2025-2030	➤ liczba miejsc, liczba osób korzystających
7.	Świadczenie interwencji kryzysowej osobom doznającym przemocy domowej poprzez kontynuowanie i rozwijanie działalności OIK	PCPR, Ośrodki Pomocy Społecznej, Policja,	2025-2030	➤ liczba OIK, liczba osób korzystających
8.	Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	PCPR, Ośrodki Pomocy Społecznej, Policja,	2025-2030	➤ liczba dzieci, które w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową nie zostały odebrane z rodziny
9.	Ewidencjonowanie instytucji wspierających osoby doznające przemocy domowej i upowszechnianie ewidencji	Starostwo Powiatowe, PCPR,	2025-2030 (I kwartał)	➤ liczba udostępnień
III. Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności i skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.				
1.	Realizacja programu korekcyjno–mm edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową oraz jego monitoring	PCPR, Zespoły Interdyscyplinarne, Policja, Sąd, Prokuratura,	2025-2030	➤ liczba programów, liczba osób korzystających, liczba badania skuteczności
2.	Realizacja programu psychologiczno–terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową oraz jego monitoring	PCPR, Zespoły Interdyscyplinarne, Policja, Sąd, Prokuratura,	2025-2030	➤ liczba programów, liczba osób korzystających, liczba

3.	Poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne dla osób stosujących przemoc domową	Starostwo Powiatowe, PCPR, Zespoły Interdyscyplinarne,	2025-2030	badania skuteczności ➤ liczba porad, liczba osób korzystających
4.	Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie podejmowania działań zmierzających do wyeliminowania stosowania przemocy domowej	Starostwo Powiatowe, PCPR, Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna, inne jednostki organizacyjne Powiatu, Ośrodki Pomocy Społecznej, Zespoły Interdyscyplinarne, Policja, Sąd, Prokuratura, jednostki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe,	2025-2030	➤ liczba współpracujących podmiotów, liczba podjętych działań
5.	Ewidencjonowanie instytucji realizujących oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową i upowszechnianie ewidencji	Starostwo Powiatowe, PCPR,	2025-2030 (początek I i II półrocza)	➤ liczba udostępnień
IV. Cel szczegółowy: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.				
1.	Organizowanie szkoleń/spotkań/zajęć/warsztatów/grup wsparcia dla pracowników instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Starostwo Powiatowe, PCPR,	2025-2030	➤ liczba wydarzeń
2.	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych osób realizujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	PCPR	2025-2030	➤ liczba materiałów
3.	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych wśród pracowników instytucji realizujących zadania	PCPR	2025-2030	➤ liczba materiałów

	w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej			
4.	Prowadzenie doradztwa metodycznego dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu Powiatu	PCPR, Ośrodki Pomocy Społecznej, Zespoły Interdyscyplinarne	2025-2030	➤ liczba korzystających

VII. Ryzyko przy realizacji Programu

Przy realizacji programu mogą wystąpić następujące problemy:

- 1) niewystarczające środki finansowe;
- 2) niechęć osób dotkniętych przemocą domową wynikająca ze stereotypów społecznych w odniesieniu do możliwości szukania pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, wynikająca ze stereotypów społecznych w odniesieniu do możliwości szukania pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- 3) zmiany w zakresie przepisów prawa;
- 4) niewystarczająca liczba przedstawicieli służb zaangażowana w realizację zadań na rzecz osób dotkniętych przemocą domową;
- 5) mała liczba osób stosujących przemoc domową zainteresowana udziałem w programach przeciwdziałających przemocy domowej.

W przypadku zwiększonych potrzeb podjęcia działań przeciwdziałających przemocy domowej występuje ryzyko wykonania ich w większym od założonego wymiarze. Wykonanie działań przez realizatora Programu w zakresie większym niż planowany stanowić będzie wartość dodaną do realizacji celów Programu.

VIII. Realizatorzy Programu

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w powiecie Nizańskim na lata 2025-2030 realizowany będzie przez Starostwo Powiatowe w Nisku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem, Poradnię Leczenia Uzależnień w Nisku, Sąd Rejonowy w Nisku, Prokuraturę Rejonową w Nisku, Komendę Powiatową Policji w Nisku, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Nisku, Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Nizańskiego, Zespołów Interdyscyplinarnych działających przy ośrodkach pomocy społecznej, przy współpracy z administracją rządową, samorządową, placówkami oświaty, służby zdrowia, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej. Dopuszcza się zlecanie realizacji działań Programu w części lub całości na

podstawie obowiązujących przepisów prawa.

IX. Źródła finansowania Programu

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w powiecie Nizańskim na lata 2025 - 2030 realizowany będzie ze środków własnych powiatu, budżetu państwa, a także w przypadku pozyskania ze środków zewnętrznych (w tym unijnych, funduszy strukturalnych, grantów czy konkursów).

X. Miejsce i czas realizacji Programu

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Nizańskim na lata 2025-2030 będzie realizowany na terenie Powiatu Nizańskiego. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Powiatu Nizańskiego i będzie kontynuowane do 2030 roku. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej.

XI. Monitoring i ewaluacja

Realizacja celów, zadań i działań wraz z wskaźnikami podlega działaniom monitorującym oraz ewaluacji dokonywanym przez realizatora Programu. Monitoring realizacji założeń Programu odbywać się będzie w sposób bieżący w trakcie trwania Programu na podstawie napływających danych oraz wykonanych sprawozdań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Na początku każdego kolejnego roku programowego sporządzona zostanie ewaluacja realizacji celów za rok poprzedni przez Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie w Nisku we współpracy z realizatorami i podmiotami współpracującymi, w tym na koniec Programu zostanie przeprowadzona ewaluacja łączna za cały okres programowy.